

اگر احساس خواب به شما دست داد در مکان امنی مانند پارکینگ‌های جاده‌های خود رو را متوقف کنید و از توقف در شانه بزرگراه خودداری کنید.

چطور استیکر یک خانواده بزرگ را تهیه کنیم؟
مجموعه استیکر «مگا فمیلی» مجموعه‌ای از استیکرهای ۲۹ گرافیتی‌کار ایرانی و سه گرافیتی‌کار اهل ترکیه است که با تلاش «زنبور» و پشتیبانی گروه «ایستریت آرت» جمع‌آوری شده و تمامی عواید حاصل از فروش آن صرف کمک به سیل‌زدگان کشور خواهد شد. هزینه یک مجموعه استیکر ۳۵ هزار تومان و هزینه ارسال از طریق پست به سراسر ایران ۱۰ هزار تومان است. ۴۳ استیکر این مجموعه را می‌توانید از پایگاه «eastreart» تهیه کنید.

گفت‌وگو با «زنبور»: گرافیتی‌کاری که ۳۲ استریت آرتیست را برای کمک به سیل‌زدگان همگام کرد

استیکرها را بر زخم سیل بچسبانیم

در مجموعه استیکر «خانواده بزرگ» که با پشتیبانی «ایستریت آرت» تهیه شده ۴۳ استیکر از گرافیتی‌آرتیست‌های ایرانی و ترکیه‌ای به چشم می‌خورد

ایده اولیه فروش استیکر یک به نفع سیل‌زدگان از گرافیتی‌کار جوان بندر عباسی به نام «را با» بود

امیر هاتفی نیا | استیکرها قرار است چسب زخم شوند و به مناطق سیل‌زده بروند. بر چسب‌هایی که شبانه روی دیوارهای شهر آرام می‌گرفتند، حالا فقط شهرهای سیل‌زده را نشانه گرفته‌اند تا مردم کوچکی بر زخم‌های بزرگ سیل باشند. ۳۲ گرافیتی‌کار از شهرهای اصفهان، مشهد، تبریز، تهران، اهواز، ارومیه، کرج، کاشان، گیلان و «آیسی‌سوت» برادران تبریزی‌ای که در نیویورک زندگی می‌کنند، کنار هم قرار گرفته‌اند تا قدمی برای سیل‌زدگان بردارند. سه گرافیتی‌کار اهل ترکیه هم خانواده گرافیتی ایران را در این مجموعه همراهی می‌کنند. گرافیتی‌کارهای ایرانی نشان داده‌اند که مسئولیت اجتماعی را

می‌فهمند. آنها در بزنگاه‌های مختلف از سقوط هواپیمای سی-۱۳۰ تا زلزله کرمانشاه و آتش‌سوزی پلاسکو دست‌به‌اسپری شده‌اند و در خیابان‌ها با مردم هم‌دردی کرده‌اند. این بار هم شاهد حرکتی جمعی در جامعه گرافیتی ایرانیم. آن هم در بست‌در زمانی که بسیاری از چهره‌ها و گروه‌ها - همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد - سیل و سیل‌زده‌ها را فراموش کرده‌اند و دنبال سوژه‌های جدید برای واکنش‌اند مجموعه استیکر «مگا فمیلی» با تلاش «زنبور» و پشتیبانی گروه «ایستریت آرت» جمع‌آوری شده و تمامی عواید حاصل از فروش آن صرف کمک به سیل‌زدگان کشور خواهد شد. در ادامه با «زنبور» هم‌صحبت شده‌ایم تا از «خانواده بزرگ» و هدفش بدانیم.

۹۰ گرافیتی‌کار توی ایران داریم که دارن کار می‌کنن. البته این عدد دقیق نیست و تخمینه که من می‌زنم. خیلی بیشتر از اینها به اتحاد نیاز دارم.

• **به نظرت این کارهای مشترک چقدر نتایج داره؟**

خب، هم به مردم آسیب‌دیده وطنمون کمک می‌کنیم، هم گرافیتی رو به شکل درستش معرفی می‌کنیم؛ مثلاً کسی که هیچ آشنایی با گرافیتی نداره، با دیدن و شنیدن اسم «استیکر یک» کنجکاو میشه و همین زمینه‌ساز آشناییه. مثلاً کسی رو داشتیم که اصلاً با این فضا آشنا نبود؛ اصلاً ندیده بوده که کسی جلوش اسپری کنه؛ استیکر یک هم از ما خواست؛ اما «۲۰ هزار برای ماریخت و گفت دم‌تون گرم‌واز این کارها بیشتر انجام بدین. خب، اینها گفتنن واقعا.

• **عدای این بچه‌های فعال در هیپ‌هاپ راه‌دیگه‌ای رو برای معرفی این فرهنگ در نظر گرفتین. اون‌ها با شرکت در برنامه «عصر جدید» مدعی‌ان که قصد ترویج این جنبش رو دارن. «BEE» تو چه نظری در این مورد داری؟**

این که بچه‌ها میرن تسوی تلویزیون بریک‌دنس می‌کنن، اوکیه. اما اون گرافیتی آرتیستی که توی «عصر جدید» گرافیتی کشید رو نیستیم؛ که البته گرافیتی هم نبود، تروآپ هم نبود، فقط خط‌خطی کرد و ژانگولر دراورد. این کار رو برای گرافیتی نمی‌پسندم. مردم دارن کم‌کم بریک‌دنس رو میشناسن. مردم تهران زپ رو شناختن؛ بابا بزرگ من هم میدونه که زپ چیه. ولی هنوز خیلی‌ها گرافیتی می‌کنن خط‌خطی‌ای که زپ‌رامی‌کنن. یعنی فکر می‌کنن همون زپ‌هایی که میشناسن اسپری دست‌شون می‌گیرن و خط‌خطی می‌کنن. یعنی هنوز مادر من پس‌ذهنش همچین چیزیه. با مثلاً کسی که توی ظهیر الاسلام کاغذ می‌فروشه از نظرش گرافیتی به چیزیه که فقط خط‌خطی میکنن و خیابون رو کثیف می‌کنن. مثلاً مدیر به شرکت بزرگ اقتصادی که به میلیون دلار داره توی ایران درآمد کسب می‌کنه و من باهاش صحبت کردم، نظرش این بود که گرافیتی خیابون‌رو کثیف می‌کنه، اما کم‌کم به جایی رسید که دوست داشت گرافیتی توی اتاق خواب بچش باشه. اونایی که بریک‌دنس کردن اما کارشون درسته و من در موردشون حرف نمی‌زنم. گرافیتی باید با فعالیت و کار و استایل‌زدن روی دیوار و تگ و تروآپ‌هایی که از نظر فرمی قشنگن معرفی بشه. ترویج گرافیتی باید از راه خیابون باشه، نه تلویزیون و «عصر جدید».

• **استی Mega Family رو چطور انتخاب کردی؟**

یه شب داشتیم با «Gorbe» درباره انتخاب اسم حرف می‌زدیم. اول نظر من این بود که اسمش «ولتر استیکر یک» باشه؛ استیکر یک خیلی بزرگه. اما «Gorbe» گفت این چیزی که تو میگی یعنی در واقع چیزی هست و این از اون بزرگ‌تره. ولی چون نبوده تا حالا مجبور شدیم کلمه «مگا» رو انتخاب کنیم. خواستیم بزینم «مگا استیکر یک» که دیدیم معنای خیلی خوبی نداره. بعد اون رو «مگا فمیلی استیکر یک» کردیم که یعنی خانواده بزرگ این خانواده بزرگ همون خانواده ایران گرافیتی میشن که جمع شدن و استیکر یکی رو درست کردن.

• **فکر و ایده دیگه‌ای هم توی ذهنت هست که این جور کارها ادامه داشته باشه؟**

آره؛ با قاطعیت می‌گم آره؛ استیکر یک قطعاً آخریش نخواهد بود.

• **سوالی هست که نپرسیده باشم؟ چیزی هست که بخوای اضافه کنی؟**

نمی‌دونم.

کرده، یعنی تروآپ تگ زده بود؛ ولی توی همه یک‌هازش یه دونه کار هست.

• **بهمترین ویژگی این استیکر یک؟**

این همه آرتیست کنار هم جمع شدن و به استیکر یک بزرگ درست شده.

• **قیمت‌گذاری چطور انجام شد؟**

استیکر یک‌های بچه‌ها معمولاً از ۱۵ تا ۳۰ تومن بود. خب ما اومدیم و گفتیم این همه آرتیست توی این مجموعه که برای همونای سیل‌زده‌مونه حاضر شدن، پس «۳۰ تومن می‌اره. ۱۰ تومن هم برای هزینه پست گذاشتیم که شد ۴۵ هزار تومن.

• **قبل از این همچین کاری توی جامعه گرافیتی ایران انجام شده بود؟**

نه نمونه‌های شکی نداشتیم.

• **تا الان چند نفر کمک کردن و چقدر جمع شده؟**

در همین روزهای اول نزدیک ۱۰۰ نفر استیکر یک خریدن و فعلاً ۵ میلیون جمع شده. ۱۰۰ یورو هم که از خارج خریداری کردن و جدا از این رقمه.

• **چند درصد از پول‌های جمع‌آوری‌شده به یاری سیل‌زدگان اختصاص داده می‌شه؟**

همه پولی که به غیر از پول پسته، یعنی ۱۰۰ ضربدر ۳۵ هزار تومن به علاوه ۱۰۰ یورو.

• **از نیازهای مردم مناطق سیل‌زده با خبری؟**

بله؛ آنالیزهایی از طرف فعالان اجتماعی داشتیم. می‌خوایم پول‌های جمع‌آوری‌شده رو به دست آسیب‌دیده‌ها سیل برسونیم.

• **این اقدام رو میشه به کار گروهی موفق در جامعه هیپ‌هاپ و هنرمندان خیابانی دونست. به نظرت گرافیتی ایران چقدر به این فعالیت‌ها احتیاج داره؟ این که همه برای یه هدف درست کنار هم قرار بگیرن.**

در واقع باید بگم خیلی بیشتر از این که بخوام به استیکر یک درست کنیم. یعنی بچه‌های جای این که تکرر باشن، باید با هم باشن و کنار هم بایستن. چون ما واقعا تعدادمون زیاد نیست. نهایتاً ۸۰ تا

گرافیتی‌کار با دمسئولیت اجتماعی سرش بشه. به نظر م مسئولیت اجتماعی صرفاً این نیست که بریم بیست آپ یا استنسبیل کنیم و پیام برسونیم. کاری مثل این استیکر یک مسئولیت اجتماعی‌ه و موثر تره

آره؛ در یک فضای تفاهم امیر اتفاق افتاد و هیچ مشکلی با «Ray» ندارم. خیلی هم اوکی و ردیفه. با تگش هم حال کردم. فقط یه روز صبح باشدم دیدم استوری گذاشته و گفته خسته شدم و نیستم. چون قرار بود استیکرها رو برش بزنه و بفرسته و بعضی‌ها برایش قابل فرستاده بودن. شاید از این اتفاق خسته شده بود. فایل‌ها رو برام فرستاد و از کار کنار رفت.

• **اصلاً چرا برای کمک به افراد آسیب‌دیده از سیل «استیکر یک» رو انتخاب کردی؟**

خب، بچه‌های گرافیتی‌کار داشتن از استیکر یک پول می‌آوردن. ما می‌تونستیم بوم هم تهیه کنیم که بچه‌ها روش تگ بزنن، اما خب، اون رو کسی سه‌میلیون نمی‌خرید. استیکر یک چیزی بود که می‌شد به تعداد بالا و با قیمت مناسب در اختیار مخاطب‌ها قرار داد.

• **نظرت به‌طور کلی در مورد «استیکر یک» چیه؟ این فرم چه تفاوت‌هایی با بقیه فرم‌های گرافیتی داره؟**

استیکر خیلی خفنه. اگه کسی استیکر خوب داشته باشه، یعنی تروآپ و تگ خوب داره. اگه کسی استیکر خوب داشته باشه، یعنی کاربلده، چون استیکر بعد از همه این فرم‌ها درست میشه. استیکر از نظر من فرم قشنگیه. استیکر خوب داشتن کار هر کسی نیست. من در مورد خودم اعتراف می‌کنم که هنوز استیکرهای خوبی ندارم.

• **کمپینی که راه انداختی با چه تشویق‌ها و انتقادهایی روبه‌رو شد؟**

واقعا همه موافق بودن؛ چه هیپ‌هایی مین‌استریم و چه زین‌زمینی. همه نظر مثبتی در این مورد داشتن و باز خورد‌ها خیلی خوب بوده تا حالا.

• **گرافیتی کارها چقدر از این کار استقبال کردن؟**

خیلی؛ واقعا پول و دم‌شون گرم.

• **پیشنهاد خاصی هم داشتن؟**

آره. به سری شون پیشنهاد داشتن و نظر دادن. اما الان دقیقاً یادم نمیدارم چی پیشنهادشون رو.

• **برسیم به گرافیتی‌آرتیست‌هایی که در این ماجرا مشارکت کردن. تعدادشون چند تاس؟**

۳۲ گرافیتی‌کار.

• **گویا سه گرافیتی‌کار اهل ترکیه هم در این مجموعه حضور داشتن. اون‌ها چطور با کمپین کمک به سیل‌زدگان همراه شدن؟**

بله؛ سه گرافیتی‌کار اهل ترکیه به نام «alpha»، «canavar» و «somonzom» باهم‌راهی گروه «ایستریت آرت» مشارکت کردن و استیکرهاشون جمع‌آوری شد.

• **بچه‌های «ایستریت آرت» از کجا به میدون اومدن و چه کمکی کردن؟**

از همون روزهای اول که از تصمیم‌بامخبر شدن، باهام صحبت کردن و توی جمع کردن استیکر آرتیست‌هایی که لول بالایی داشتن و خارج از ایران بودن بهم کمک کردن؛ گرافیتی آرتیست‌هایی مثل «Ill»، «IcySot» و «Mad» و سه گرافیتی‌کار ترکیه‌ای.

• **و اسم گرافیتی‌کارهای ایرانی که در کمپین حضور دارن؟**

Akvan از اصفهان، Ame از تهران، BamBam از تهران، Bomb از مشهد، Cmorgn از اصفهان، Farjam از اصفهان، Frz از تبریز، Gorbe از مشهد، IcySot از نیویورک، Ill از تبریز، Joqd از تهران، Killuminati Nation از تهران، Mad از تبریز، Metz از تهران، Nafir از تهران، Nahan از اهواز، Noor از تهران،

• **برای سوال اول در مورد «BEE» بگو.**

«BEE» در اصل بمعنای زنپوره. من اول اسمم «زنپور» بود. به‌خاطر این که اسم فارسیش خیلی بی‌گونه به‌نظر می‌اومد؛ از معادل انگلیسیش یعنی «BEE» استفاده کردم.

• **از کی گرافیتی رو شروع کردی؟**

فکر می‌کنم بهار ۹۶ بود؛ شاید هم ۹۵.

• **چرا «BEE»؟ چرا «زنپور» رو انتخاب کردی؟**

زنپور فرمش قشنگه. زنپور صدا داره. یعنی وقتی آدم این اسم رو می‌شنوه، فوراً به صدای توی ذهنش میاد.

• **اصلاً چرا گرافیتی؟ هدف‌ت از گرافیتی کار شدن چیه؟**

گرافیتی خیلی کار جالبیه؛ برام مثل هنر تجسمی می‌مونه؛ ولی هنر تجسمی به حس‌هایش نمیان، اما به نظر من آرت هستش. گرافیتی هنر زیبا‌اندازه. هنرهای زیبا توش کم استفاده می‌شه؛ با اصلاً نمی‌شه. من به‌خاطر این که هنر خوندم، دوست داشتم که گرافیتی رو با هنر زیباتر کیب کنم.

• **یعنی تسو گرافیتی رو صرفاً یک هنر مثل نقاشی و مجسمه‌سازی نمی‌دونی؟**

نه؛ جزو هنرهای این‌شکلی نمی‌دونمش. ولی توی گرافیتی باید از هنر تجسمی استفاده کرد؛ اگه نقاشی بلد باشی، می‌تونی گرافیتی‌کار بهتری باشی. اگه گرافیک حالت باشه، بهتر می‌تونی مقیاس کار، تاون و وزن کار رو ردیف کنی.

• **چه تجربه‌ای از گرافیتی داری؟**

از نظر من گرافیتی مثل المانی برای تخلیه‌مغز می‌مونه؛ یعنی مثل این می‌مونه که وقتی عصبانی میشی به جای این که صدای رو خرد کنی، بری و جاش گرافیتی بکشی. گرافیتی در واقع منوآروم می‌کنه. خیلی با این که گرافیتی یکشم و توی خیابون تگ و تروآپ بزینم، آروم میشم و واقعا دوستن دارم.

• **«BEE» از نظر تو گرافیتی زیر مجموعه هیپ‌هاپ قرار می‌گیره؟**

آره؛ بخشی از هیپ‌هاپ به‌بخش قشنگی از هیپ‌هاپه.

• **چقدر برای گرافیتی کار مسئولیت اجتماعی قائلی؟**

گرافیتی کار باید مسئولیت اجتماعی سنش‌ش بشه. من اسممو می‌نویسم توی خیابون؛ زنپور زنپور زنپور. این به خاطر اینه که دارم حال می‌کنم و می‌خوام استایل بیارم روی دیوار. اما به‌نظرم مسئولیت اجتماعی صرفاً این نیست که بریم بیست‌آپ یا استنسبیل کنیم و پیام برسونیم. کاری مثل این استیکر یک مسئولیت اجتماعی‌ه و موثر تره.

• **چطور؟**

بین، مثلاً بیست‌آپ صرفاً عکسی توی اینستاگرامه و یکی دو روز بعد از توی خیابون پاک میشه؛ الان بچه‌ها کمتر به مسئولیت اجتماعی اهمیت میدن؛ اما در اصل باید بیشتر باشه.

• **به ما چرا استیکرها برسیم. این ایده از کجا اومد توی ذهنت؟**

ایده مال من نبود. یه روز «Ray» بهم پیام داد که استیکر تو بفرست برام می‌خوام استیکر یک کنم. بفرستم برای سیل‌زده‌ها. من در ادامه یه‌خسره کار رو پرورش دادم و یه خاطر این که بچه‌ها رو بیشتر می‌شناختم باهاشون از تباط گرفتیم و استیکرها رو جمع کردم. وسط کار «Ray» ول کرد. گفت من نیستم و خسته شدم. یک استوری هم در این مورد گذاشت. من هم گفتم باشه. ایده کار در واقع از «Ray» بود.

• **دلایل جدایی چی بود؟ در یک فضای تفاهم آمیز جدا شدن؟**

